

Filistin, Davos ve ABD emperyalizmi

İsrail, varoluş amacını bir kez daha gerçekleştirdi ve Gazze'yi kan gölüne çevirdi.

Başbakan Erdoğan, tüm Ortadoğu politikasında olduğu gibi İsrail'in Filistin topraklarını işgali konusundan da iç kamuoyuna dönük "şov"larından vazgeçmiyor. İsrail'le peş peşe yapılan silah anlaşmaları ortadayken Erdoğan'ın Davos'taki toplantıyı terk etmiş olması ne ifade ediyor? Erdoğan'ın bu çıkışı gerçekte Filistin halkının haklı davasını savunmak şöyle dursun, Türkiye'nin Ortadoğu'da üstleneceği emperyalist figüranlığın, hem ülke hem de bölge halkı gözünde meşrulaştırılması amacını taşıyor. Nitekim Davos'un ardından Türkiye'nin BM'ye asker göndererek ABD ve İsrail'in uluslararası diplomatik ataklarının ortağı olması gerektiği tartışılmaya başlandı bile.

Erdoğan'ın çıkardığı "kuru gürültü"nün bir başka özelliği daha var. Erdoğan, partisinin Genel Başkan Yardımcıları Dengir Mir Mehmet Fırat ve Şaban Dişli'nin yolsuzluk davaları, Denizfeneri, çocuklarının milyon dolarlık ticari faaliyetleri, yolsuzluğa boğazına kadar batmış belediye başkan adayları, ülke çapındaki yoksulluk gibi gündem başlıklarının hükmünü, Türkiye halkının Filistin konusundaki tarihi hassasiyetini kullanarak düşürmeye çalışıyor. Erdoğan böylece, yerel seçimler öncesi hedef saptırarak partisinin düşme eğilimindeki oylarını toparlamayı hedefliyor. Erdoğan'ın Türkiye'ye döndüğünde yaptığı açıklamalar da adeta bu niyetin itirafı gibiydi. Erdoğan, tepkisinin bölge politikalarının belirlenmesinde stratejik ortağı olarak davrandığı İsrail'e değil, "moderatöre" olduğunu söyleyerek malumu bir kez de kendisi ilan etmiştir. Büyük Ortadoğu Projesi'nin eşbaşkanlığını yapanların Filistin halkının acılarını anlama ve yaralarını sarma konusunda ne kadar samimi oldukları zaten bilinmektedir.

Açık seçik bilinmektedir ki, Filistin'de tarifsiz acıların ve katliamların yaşandığı bu dönemde İsrail uçakları Türkiye hava sahasını ve Konya Hava Üssü'nü kullanmıştır. Son Gazze saldırısı da dâhil olmak üzere İsrail'in bölgedeki saldırılarında en önemli işbirlikçisinin Türkiye olduğu gerçeği, AKP hükümeti döneminde adeta sıradanlaşmıştır.

AKP hükümeti, iktidara gelişinin hemen ardından daha önceki hükümet döneminde İsrail'e verilen 700 milyon dolarlık tank modernizasyonu ihalesini hayata geçirerek, İsrail'den silah alımı konusunda önceki hükümetleri de geride bırakacağını sinyallerini çok erken verdi. Bu ülkeden yıllık ortalama 400 milyon dolarlık bir silah alımı gerçekleştirilirken sadece 2004 yılında alımı yapılan "casus uçaklar" için İsrail'e 183 milyon dolar ödendi.

Cumhurbaşkanı Gül'ün resmi davetlisi olarak 2007 yılında Türki-

ye'ye gelen İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres'in TBMM kürsüsünde konuşurulması, Ortadoğu'daki emperyalist projeye AKP eliyle verilen desteği de bir kez daha açığa çıkardı. Dolayısıyla çok değil daha bir buçuk sene önce Peres ile kol kola mecliste görüşenlerin, bugün dostlar alışverişte görsün edasıyla yaptıkları şovlar temelde çok da büyük bir politika değişimine işaret etmemektedir.

Erdoğan'ın kişiliğinde simgeleşen hakim zihniyet yaşanan vahşet karşısında, Filistin yönetimi Hamas'a geçene kadar oldukça pasif davranmıştır. Erdoğan'ın Davos'taki konuşması sırasında sarf ettiği "Sadece El Fetih'le bu süreci sürdürdüğünüz sürece bunu çözmezsiniz. Hamas'ı da o masaya davet etmelisiniz" sözleri, gerici yönetimlere verilen açık desteğin uluslararası arenada da deklare edilmesinden başka bir şey değildir. Hamas konusunda ise İsrail gizli servisiyle geçmişte işbirliği yaptığı şeklindeki yazılar ve El Fetihlileri öldürdüğü haberleri gelirken, Erdoğan'ın Hamas'a verdiği bu desteğin altındaki nedenlerin aranması gerekmektedir.

Bir halkın kaderinin elinden alınarak ölüm ve kıtlıkla "terbiye" edilmeye çalışılması konusunda duyarlı olmak ve bundan dolayı acı duymak yerine, Filistin'de "Müslümanlar ölüyor" diye üzülenler, daha birkaç ay önce Darfur'da soykırım suçu işlediği gerekçesiyle 108 ülkeye girişi yasak olan Sudan Devlet Başkanı Ömer El Beşir'i devlet töreniyle karşılamaktan çekinmemişlerdir. Halkının büyük çoğunluğu Müslüman olan Irak, ABD tarafından işgal edilirken, ABD'nin yanında işgale ortak olma hevesiyle TBMM'de tezkerayı geçirme gayretlerinden vazgeçmemişlerdir.

Son Gazze katliamının ardından, şeriatçı-gerici örgüt ve kurumların düzenlediği ve İsrail'in kınandığı kitlesel eylemlerde de AKP hükümetinin eleştirilmesinden imtina edilerek yapılan konuşmaların yalnızca yeni Osmanlılık tezleriyle süslenmesi, cihat ve fetih çağrılarının yapılması, Filistin halkının kurtuluş mücadelesine gerçekten sahip çıkanların ve emperyalist işgalin sona erdirilmesini isteyenlerin tarihi haklılığını bir kez daha kanıtlamaktadır.

Filistin'de kalıcı bir çözüm ve gerçek bir dayanışmanın yolu hükümet adına hamasi nutuklar atmaktan değil somut adımlar atmaktan geçmektedir. Filistin halkının yaralarının sarılması ve ulusal kurtuluş mücadelesinin başarıyla sona erdirilmesi için gerekli her destek, bu topraklarda Filistin halkının mücadelesine fiili destek veren gençlerin bıraktığı mirasın izinden gidilerek verilmelidir. Türkiye halkında bunu ortaya koyacak irade ve birikim vardır. Bu konuda tek engel, ABD'nin işgal siyasetinin başyardımcısı olmak konusunda sınır tanımayan AKP hükümeti ile Filistin halkına destek bahanesiyle yardım topladığını söyleyerek, halktan topladığı paraları önceki kampanyalarında olduğu gibi kullanacağından şüphe olmayan, hükümetten tam destek alan "sivil toplum" ajanlarıdır.

İMO, Filistin halkının haklı mücadelesine ilişkin dayanışma duygularını göstermek için Filistin Başkanı Yaser Arafat'a 1991 yılında Onursal Üyelik vermiştir. İMO'nun da içinde yer aldığı, Türkiye'deki anti emperyalist kurum, kuruluş ve kişiler, Filistin başta olmak üzere tüm Ortadoğu halklarının yanında olmaya devam edecektir.

Eski Oda Başkanımız Ö. Rahmi Löker, Filistin Devlet Başkanı Yaser Arafat'a onursal üyelik şiltileri verirken

Filistin'de işgal ve savaşın tarihi

1897'de Theodor Herzl'in İsviçre'de **Birinci Dünya Siyonist Kongresi**'ni toplanmasıyla birlikte İsrail devletinin kurulma süreci başladı.

İngiliz savaş kabinesi dışişleri bakanı Althur Balfour'un girişimiyle başlatılan ve Filistin'de bir Yahudi devletinin kurulmasıyla sonuçlanan **Balfour Deklarasyonu**, 1917 yılında yayınlandı.

Balfour, 2 Kasım 1917'de Siyonist lider Lord Rothschild'e bir mektup göndererek İngiltere'nin **Filistin'de bir Yahudi devletinin kurulması** için tüm imkanlarını kullanacağını bildirmesi üzerine yürütülen girişimler ardından 1918'de Fransa'nın ve İtalya'nın desteğini sağladı. Nihayet ABD başkanı Thomas Woodrow Wilson da 1918 yılının ekim ayında deklarasyonu desteklediklerini açıkladı.

Filistin 1917'de başlamış olan İngiliz yönetimi Nisan 1920'de yapılan San Remo Konferansı'nda Filistin üzerindeki **İngiliz Mandası'nın kabul edilmesiyle** garanti altına alınmış oldu. İki yıl sonra Filistin tamamen İngiliz yönetimine bırakıldı ve Siyonist olduğu açıklanan Sir Herbert Samuel Filistin'e ilk İngiliz

Yüksek Komiseri olarak gönderildi. Manda yönetimi 1926 yılında ise Lord Balfour girişimiyle İngiliz sömürgeleri konusunda ikinci bir Balfour Deklarasyonu yayınladı.

1936'da toplanan ve bölge devletlerinin liderlerinden oluşan **Arap Yüksek Komitesi**, bölgede ABD güdümünde gelişen adım adım işgale doğru evrilen girişimlere karşı başlattıkları, **ulusal bir ayaklanmaya** dönüştürmeye karar verdi.

Birleşmiş Milletler (BM) 29 Kasım 1947'de, Filistin topraklarının yüzde 56'sının 650 bin kişilik Yahudi nüfusuna, yüzde 44'ünün ise 1 milyon 300 bin kişilik nüfusu bulunan Filistin'e verilmesini öngören planı onayladı. Plan, Kudüs'ü uluslararası statüye bağlıyordu. Böylece **İsrail devletinin kuruluşu, 14 Mayıs 1948'de ilan edildi. Filistinliler bu güne "felaket" anlamına gelen "El Nakba" dediler.**

İsrail'in kurulmasının hemen ardından Mısır, Ürdün, Irak, Suriye ve Lübnan'dan gelen Arap kuvvetleri, Filistin'in Yahudilere verilmeyen güney ve doğu bölgelerini işgal etti ve Eski Kudüs'ü ele geçirdi. Şubat-Temmuz 1949 arasında çeşitli ateşkes anlaşmaları yapıldı. Bu savaş **Birinci Arap-İsrail Savaşı** olarak tarihe geçti.

Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) 1964 yılında kuruldu. Başta Arap devletlerinin kontrolünde olan örgüt Yaser Arafat'ın önderliğinde, önceden yapılandırılmış El Fetih kontrolüne geçmiş oldu.

Arap düzenli orduları ile İsrail birlikleri, 5 Haziran 1967'de ilk defa karşı karşıya geldi. Mısır hava kuvvetlerini ani bir saldırıyla yok eden İsrail, Mısır'ın yanı sıra Suriye ve Ürdün'e de saldırdı. İsrail, Filistin topraklarının geriye kalan %22'sini (Batı Şeria ve Gazze), Mısır topraklarının %6'sını (Sina Yarımadası), Suriye topraklarının %1'ini (Golan Tepeleri) işgal etti. Altı Gün Savaşı denen bu savaşla **İsrail, kendi kontrolündeki toprağı, üç kattan daha fazla büyütmüş oldu.**

İlk adımları 7 Aralık 1987'de atılan ve İsrail işgaline karşı toplu başkaldırı anlamını taşıyan **ilk intifada**, 8 Aralık 1987'de başladı. Gazze bölgesinde bir Yahudi kamyoneti, Filistinli işçileri taşıyan bir araca çarparak dört Filistinlinin ölümüne ve dokuzunun da yaralanmasına neden oldu.

1967 Savaşı'nda büyük bir yenilgi yaşayan Mısır, Suriye ve Ürdün, 1973 yılında Sina Yarımadası'nda ve Golan Tepeleri'nde bulunan İsrail kuvvetlerine saldırdı ve 6 Ekim 1973' günü **Yom Kippur Savaşı** başladı.

İsrail'in 1979'da Sina Yarımadası'ndan çekilmeyi kabul ederek Mısır ile **Camp David anlaşmasını** imzalamasıyla bir Arap devletiyle ilk kez barış yapılmış oldu. 1979'da yapılan anlaşma Camp David anlaşması olarak tarihe geçti. Ertesi yıl, İsrail, 1980'de Kudüs'ü başkenti ilan etti,

Cezayir'de toplanan Filistin Ulusal Konseyi 15 Kasım 1988 tarihinde bağımsız Filistin devletini ilan etti.

13 Eylül 1993'te İsrail ile FKÖ, Gazze Şeridi ve Batı Şeria'nın bazı bölgelerinde **Filistin'e özerklik tanıyan ilk geniş kapsamlı barış anlaşmasını** Norveç'in başkenti Oslo'da imzaladı.

İsrail Başbakanı İzak Rabin'in 1995'te öldürülmesinin ardından Şimon Peres Başbakan oldu.

1997'de İsrail hükümetinin, Kudüs'ün doğu kesiminde, **yeni yerleşim birimleri inşasına yeniden başlaması** üzerine, Filistin Özerk Yönetimi, nihai kalıcı barış antlaşması yolunda yürütülmeye çalışılan müzakereleri askıya aldı.

Dönemin İsrail Başbakanı Ehud Barak ile Arafat, barış müzakerelerini yeniden başlattı. 4 Eylül 1999'de **Şarm El Şeyh**'te başlayan müzakerelerde 13 Eylül'e kadar tam kapsamlı nihai barış anlaşmasının hazırlanması ve 1 yıla kadar bu anlaşmanın imzalanması ilkesi kabul edildi. İsrail askerlerinin çekilme takvimi belirlendi, Filistin'e liman yapma hakkı tanındı.

Barak ve Arafat, Mısır'ın Kızıldeniz kıyısındaki sayfiye kenti Şarm El Şeyh'te 9 Mart 2000'de tekrar buluştu ve barış müzakereleri için yeni takvim belirlendi.

İsrail muhalefetinin "asker ve siyaset şahini" Şaron'un Kudüs'te Harem Müşşerif'i ziyaret etmesiyle, **ikinci Filistin İntifadası** 28 Eylül 2000'de başladı.

26 Mart 2002'e gelindiğinde İkinci İntifada'nın başlamasından itibaren geçen 18 aylık süre boyunca

Davos'ta yaşananlar, ABD'nin Irak işgali sırasında en küçük bir tepki göstermeyen ve hatta Irak'a asker gönderebilmek için her türlü çabayı gösteren Erdoğan ve AKP'nin, yerel yönetim seçimlerine ilişkin hazırladığı senaryolardan biri olma özelliklerini fazlasıyla göstermektedir.

İsrail saldırılarında bin 238 Filistinli hayatını kaybetti.

İsrail, Filistin lideri Arafat'ın 1994'te sürgünden dönüşünden beri en şiddetli saldırısını 29 Mart 2002'de düzenleyerek, Filistin liderinin karargahının da bulunduğu Ramallah'a girdi ve Filistin yönetim birimlerini kuşattı. Arafat'ın karargahına da tank ateşi isabet etti. **İsrail kabinesi Arafat'ı düşman ilan etti ve Arafat karargahında kuşatma altına alındı.** Bu gelişmenin ardından Arafat, bazı yetkilerini Nisan 2003'te devrederek Mahmud Abbas'ı başbakan olarak atadı, ancak güvenlik güçlerinin denetimini vermediği reddedince Abbas istifa etti.

ABD Başkanı Bush-Şaron-Abbas, 4 Haziran 2003'te yeni barış planını ele almak için Ürdün'deki zirveye katıldı. Zirvenin ardından 29 Haziranda Radikal dinci gruplar, geçici ateşkes ilan etti. İsrail, Gazze Şeridi'nden ve sonra da Beytüllahim'den çekildi.

İsrail, 11 Eylül 2003'te Yaser Arafat'ı öldürmek için ilke kararı aldı.

Arafat'ın ölümü ve 2004 sonrası

İsrail'in hava saldırıları ve Filistinli militanların intihar saldırılarının yaşandığı bir yıl olan 2004'te İsrail'in Hamas'ın ruhani lideri Şeyh Ahmet Yasin'le örgütün önde gelen isimlerinden **Abdülazizi el Rantis'i öldürmesi** Filistinliler arasında infial yarattı.

Ekim ayının sonlarında rahatsızlanan Filistin lideri Yaser Arafat, 11 Kasım'da tedavi gördüğü Fransa'da hayatını kaybetti. Arafat'ın ardından **Mahmud Abbas, Filistin Kurtuluş Örgütü liderliğine getirildi.**

Ocak ayında Filistin'de 2005'te yapılan seçimler sonunda Mahmud Abbas özerk yönetimin başkanlığına seçildi.

İlk başta güçlü bir kamuoyu desteğine sahip olan Olmert, Hizbullah'ın **iki askeri İsrail askerini kaçırması** ardından Temmuz ayında Lübnan'a savaş açtı ve Beyrut'un da aralarında bulunduğu bazı kentleri bombaladı. Sonunda ilan edilen ateşkesin ardından Olmert, askerleri kurtarmayı başaramadı ve **İsrail ağır bir yenilgiyle karşılaşmış oldu.**

Filistin'de de 2006 yılının Ocak ayında düzenlenen **seçimlerden Hamas zaferle çıktı ve hükümeti tek başına kurdu.** Hamas'a, İsrail'in varolma hakkını tanıması ve şiddeti reddetmesi için baskı yapıldı ve uluslararası ambargo uygulandı.

Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği, Hamas'ı gerekçe göstererek, Filistin'e mali yardımları durdurunca, Filistin'de kamu çalışanlarının maaşlarını bile ödenemez seviyede bir **ekonomik bunalım** meydana geldi.

Hamas'la El Fetih arasında tırmanan gerilim çatışmalara dönüştü; bu çatışmalar kimi gözlemcilerle göre, **Filistin bir iç savaşın eşiğine geldi.**

"İç savaş" endişeleri nedeniyle 2007'de bir araya gelen Filistinli rakip gruplar Hamas ve El Fetih, **ulusal birlik hükümeti** kurulması üzerinde anlaşmaya vardı.

Ancak çatışmalar sonunda, Haziran ayında Hamas Gazze'nin kontrolünü ele geçirdi. **Abbas'ın hükümeti azletmesi** üzerine Hamas kontrolü altındaki Gazze'de hükümet kurdu, Mahmud Abbas ise, Selam Feyyad başkanlığında yalnızca Batı Şeria'yı kontrol edebilen başka bir hükümet kurdu.

ABD'nin **Annapolis** kentinde 28-29 Kasım 2008'de düzenlenen barış konferansında, İsrail ve Filistin arasında barış görüşmelerinin başlaması kararlaştırıldı. Zirveye aralarında Suudi Arabistan ve Suriye'nin de bulunduğu 40'i aşkın ülke ve örgüt katıldı.

Görüşmelerin, 2008 sonunda Filistin devletinin kurulmasını da öngören bir barış anlaşmasıyla sonuçlanması öngörülmüştü fakat İsrail, Hamas'ın 19 Aralık'ta biten ateşkesi uzatmayacağını açıklaması fırsat bilerek **Gazze'ye saldırdı.** Ocak ayının son günlerinde **Filistin'de ölenlerin sayısı resmi rakamlara göre çoğu sivil halk olmak üzere 1.300'ün üzerinde.**

Türkiye-İsrail-Filistin ilişkileri

Filistin'in bölünmesine, İsrail Devleti'nin kuruluşuna karşı çıkan Türkiye, 14 Mayıs 1948'de ilan edilen **İsrail'i 28 Mart 1949'da tanıdı.**

İsrail'i tanıyan 31'inci ülke olan Türkiye, halkının çoğunluğu Müslüman olan ülkeler içinde bu devleti **ilk tanıyan ve diplomatik ilişki kuran ilk ülke** özelliğini taşıyor.

Yeni sömürgeleşen Türkiye'nin emperyalizm ile girdiği ilişkilere ve NATO'ya girme politikalarıyla uyum gösteren bu adımın ardından İsrail istihbarat örgütü **MOSSAD, 1950'de Türkiye'de bir istasyon açtı.**

1954 Haziranı'nda Amerika'yı ziyaret eden **Başbakan Adnan Menderes, burada yaptığı çağrıda Arap ülkelerini İsrail'i tanımaya davet etti.** Mısır Başbakanı Nasır, Türkiye'nin İsrail yanlısı politikalarının Arap dünyasında nefretle karşılandığını söyledi.

1956 yılında Süveyş Kanalı'nın Mısır tarafından ulusallaştırılması sırasında çıkan krizde hükümet Tel Aviv büyükelçisini geri çağırdı. Halka, büyükelçinin "Filistin sorunu çözü-lünceye kadar" geri gönderilmeyeceği açıklanırken, İsrail Dışişleri Bakanlığı'nı ziyaret eden büyükelçi, resmen, kararın "**İsrail'e karşı olmayıp taktik bir tavır olduğunu**" belirtti.

1959'da İsrail istihbarat örgütü **MOSSAD, Kıbrıs'taki Türkler'e, Rumlar'a karşı askeri eğitim vermeye başladı.**

1967'deki "**Altı Gün Savaşı**" sırasında Türkiye İsrail'i desteklemedi, Birleşmiş Milletler'de Filistin lehine oy verdi ancak İsrail'e yaptığı tek baskı Mısır'dan aldığı Sina Yarımadası ile Suriye'den aldığı Golan Tepele-ri'nden çekilmesini istemek oldu.

Türkiye Filistinliler'den yana tavır aldığı yanlışlığı yaratmaya çalışıyordu. 1967'de Başbakan Süleyman Demirel ile Ürdün Kralı Hüseyin Ankara'da "İsrail'in işgal ettiği topraklardan çekilmesini ve Kudüs'le ilgili BM kararlarının uygulanmasını isteyen" bir bildiri yayınladı. Ardından **Demirel Sovyetler Birliği'ni ziyaret etti ve Türkiye'nin İsrail'in işgal politikalarına karşı çıktığını tekrarladı.** Bu dönem, Türkiye'nin Araplar'la İsrail arasında ilk kez denge politikası uyguladığı dönemlerden biriydi.

İsrail'le ilişkiler sürdürülmeye devam ediyordu. **1974'te Türkiye Kıbrıs'a girdiğinde iki ülkenin istihbarat örgütleri yine oldukça sıkı işbirliği yaptı.**

Ecevit iktidarı döneminde Kasım 1975'de, BM'de Arap ülkeleri tarafından hazırlanan "siyonizmin ırkçılıkla eşdeğer olduğunu" söyleyen karar tasarısı desteklendi. Bir kaç ay sonra **Türkiye Filistin Kurtuluş Örgütü'nü (FKÖ) Filistin halkının temsilcisi olarak tanıdığını açıkladı.**

Türkiye, 1978'deki Camp David Barışından sonra Arap ülkeleriyle de ilişkilerini geliştirme politikası izledi ve aynı yıl **FKÖ Ankara'da büro açtı.**

Amerikan emperyalizminin kendini dünyada "tek kutup" olarak ilan ettiği bir dünyada, Amerikan iş-birlikçiliği, İsrail'le daha yakın ilişki içinde olmayı gerektiriyordu. **31 Aralık 19-91'de Türkiye, İsrail'le diplomatik ilişkilerini Filistin'le eş zamanlı olarak büyükelçilik düzeyine yükseltti.** Yine aynı dönemde BM Genel Kurulu'nda oylanan "siyonizmin ırkçılık" olduğu yönündeki kararın iptali oylamasında, Türkiye daha önce onay verdiği yasaya çekimser oy kullanarak İsrail'den yana tavır koydu.

1982-83'lerde **MİT-MOSSAD ilişkisinin daha sıklaşmasına** şahit oldu. Türkiye, Ermeni meselesine ilişkin olarak, Türkiye'nin "soykırım"la suçlanmasını engellemek için yürüttüğü faaliyetlerde de sık sık İsrail'in desteğine başvurdu.

Türkiye, 1988 yılında Filistin Devleti'ni tanıdı.

1991 Körfez Savaşı sırasında Türkiye'nin ABD'nin yanında yer alması Türkiye İsrail ilişkisini de pekiştirmişti. Körfez saldırısını takip eden 1992 içinde iki ülke arasındaki ilk kez üst düzey resmi ziyaretler yapıldı.

1994'te İsrail yönetiminden **Ezer Weizman ve Şimon Peres, Türkiye'yi ziyaret ederek Demirel'le görüştü,** o yıl Manavgat Nehri'nin suyunun İsrail'e satılması da gündeme geldi.

1994'te Tansu Çiller'in Başbakan olarak İsrail'i ziyaret etmesi ve İsraililer'le "vaat edilmiş topraklarda oturmak hakkınızdır" şeklindeki beyanı, Türkiye'nin İsrail'in yanındaki konumunu pekiştirdi. 1996'da Türkiye-İsrail ilişkileri en üst düzeye çıktı. Cumhurbaşkanı Demirel İsrail'i ziyaret etti.

İsrail'i tanıyan
31'inci ülke
olan Türkiye,
halkının
çoğunluğu
Müslüman olan
ülkeler içinde
bu devleti ilk
tanıyan ve
ilk diplomatik
ilişki kuran
ülke özelliğini
taşıyor.

Aynı yıl Genelkurmay ikinci Başkanı Çevik Bir'le İsrail Savunma Bakanı arasında imzalanan "**savunma işbirliği**" anlaşmasıyla ilişkiler yeni bir hal aldı.

Bu anlaşmalar, emperyalist politikanın izdüşümünü taşıyordu. İsrail'le yapılan anlaşmalar gizleniyor, Milli Savunma Bakanı Çakmakoğlu, bu konudaki soruları "**İsrail'le yapılan anlaşmaların tümü gizli, gizlilik dereceli anlaşmalar olup TBMM'nin onayına sunulmamıştır**" şeklinde yanıtlıyordu.

Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin, 14 Kasım 1993'te **İsrail'i ziyaret eden ilk Türk Dışişleri Bakanı** sıfatıyla Perez'le bir dizi anlaşma imzaladı.

İsrail Cumhurbaşkanı **Ezer Weizman, 25 Ocak 1994'te Türkiye'yi ziyaret eden ilk İsrail Cumhurbaşkanı oldu**. Yapılan görüşmelerde, su satın alımı, turizm ve askerî işbirliği konularında görüşmelerde bulunmak üzer Türkiye'ye geldi.

Ocak 1994'te **İsrail'le Savunma İşbirliği Anlaşması imzalandı**. İki ay sonra yine Çiller hükümeti döneminde iki ülke Güvenlik/Gizlilik Anlaşması'na imza koydu.

İki ülke arasında, 1995 yılının ilk ayında da "**Terörizm ve Diğer Suçlarla Mücadele Anlaşması**" imzalanarak yürürlüğe girdi.

Yine 1995'te Telekomünikasyon ve Posta Alanında İşbirliği Anlaşması ve 1995 Sağlık ve Tıp Alanında işbirliği anlaşması imza altına alındı. **F4 Savaş Uçakları İşbirliği Anlaşması'nın imzalanması** da 1995 yılında oldu.

Uçaklarının Modernizasyonu Projesi Anlaşması da iki ülke arasında Şubat 1996 yılında imzalandı.

Dışişleri Bakanı Emre Gönensay ve İsrail Dışişleri Bakanı Ehud Barak tarafından 14 Mart 1996'da imzalanan ve iki ülke arasındaki ilişkileri hızlandıracak **Serbest Ticaret Alanı Anlaşması** imzalandı. 1 Ocak 2000 tarihine kadar iki ülke arasında gümrüklerin tamamen sıfırlanmasını öngören anlaşma 24 Mayıs 1998 tarihinde yürürlüğe girdi.

ADL (Anti-Defamation League) adlı **Amerika'daki Yahudi lobi kuruluşu başkanı Abraham H. Foxman ve ekibi, 26 Mart 1997'de Türkiye'ye geldi ve Ankara'da, Abdullah Gül ve Fehim Adak ile görüştü**. Aynı yıl bu kuruluş Başbakan Mesut Yılmaz'a "Seçkin Devlet Adamı Ödülü" verdi.

AKP'nin içinden çıktığı Refah Partisi döneminde İsrail'le kurulan ilişkiler güçlendirildi. Ortak askeri tatbikatlar, ortak ekonomik projeler, birbirini izledi.

RP iktidarı döneminde iki ülke arasında; 22 Şubat 1996 Askeri Eğitim işbirliği Anlaşması, 14 Mart 1996 Serbest Ticaret Anlaşması, 14 Mart 1996 Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması, 14 Mart 1996 Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması, 14 Mart 1996 Ekonomik ve Teknik işbirliği Anlaşması, 28 Ağustos 1996 Savunma Sanayi işbirliği Anlaşması, başlıklı askeri anlaşmaları imzalandı.

Genelkurmay Başkanı İsmail Hakkı Karadayı, Şubat 1997'de İsrail'e gitti. Böylece **Türkiye'den İsrail'e ilk defa yüksek düzeyli bir askerî ziyaret** gerçekleşmiş oldu.

Türkiye balistik füzelere karşı bir sistem geliştirmek üzere **İsrail'le 1998'de bir memorandum** imzaladı.

Türkiye, 1998'de İsrail'den Popeye 1 füzelerinden 100 adet satın aldı. İsrail Türkiye'nin yirmi beş yıllık süre için yapacağı 150 milyon dolarlık askeri modernizasyon programına dahil bazı önemli ihaleleri de kazandı. Türk F- 4 savaş uçaklarının modernizasyonunu öngören 670 milyon dolarlık proje de İsrail'e ihale edildi.

14 Temmuz 1999'da İsrail'e giden Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel iktidara gelen İşçi Partili yeni Başbakan Ehud Barak ile Kudüs'te görüşen ilk yabancı devlet adamı oldu.

Aynı yılın Ekim ayında Türkiye'ye gelen Ehud Barak da 41 yıl aradan sonra Türkiye'yi ziyaret eden ilk İsrail Başbakanı oldu.

170 adet M-60 A-1 tank modernizasyonu için Mart 2002'de 668 milyon dolarlık ihale İsrail'in IMI şirketine verildi.

